

Сьогодні
29.11.2023

Урок
№051-52

**Словосполучення. Відмінність
словосполучення від слова й речення.
Головне й залежне слово в словосполученні**

Мета: ознайомити учнів з основними розділами науки про мову, показати, яке місце займають серед них синтаксис і пунктуація; дати поняття про словосполучення, його будову, відмінність від слова й речення; формувати вміння визначати головне й залежне слово у словосполученні, виділяти словосполучення в межах речення; провести роботу, спрямовану на запобігання граматичних помилок у будові словосполучень; розвивати логічне мислення, вміння робити узагальнення на основі спостережень над мовним матеріалом.

Сьогодні
29.11.2023

Організація класу

Добрий день вам, любі діти,
Хочу я вам побажати
Всі знання із апетитом
На уроці поглинати.
А щоб ці знання і вміння
Вам не стали тягарем,
Побажаю всім терпіння
І старання.
Тож почнем!

Сьогодні
29.11.2023

Емоційне налаштування «Екран настрою»

Сьогодні
29.11.2023

Перевірка домашнього завдання

Сьогодні
29.11.2023

Запишіть сьогоднішню дату

Класна робота

емо́ція, гнів, прибо́ркати

Прочитайте епіграфи. Як ви їх розумієте? Чи є зв'язок між темою уроку й «словами дня»?

1. Що таке словосполучення?
2. Що таке речення? Чим вони різняться?

1. Яку роль у мовленні відведено словосполученням і реченням?
2. Чому ця тема для вас актуальна?

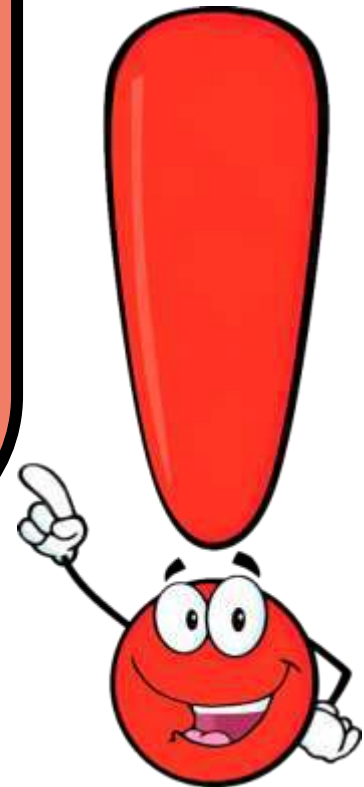

Відповідно до запитань
сформулюйте особисті цілі.

Словосполучення — це сполучення двох або більше слів, з яких одне є головним, а інші — залежними. Словосполучення повніше, ніж окреме слово, характеризує предмети, дії, ознаки. Наприклад: *емоції — негативні емоції, приборкати емоції.* Складається словосполучення з головного й залежного слів.

Види словосполучень за способом вираження головного слова

Іменні

(якщо головне слово виражене іменником, прикметником, числівником або займенником): **шкільний музей, один** зі спортсменів, **хтось** із них

Дієслівні

(якщо головне слово виражене дієсловом, дієприкметником, дієприслівником): **читати** книжку, **читаючи** книжку, **прочитана** вчора

Прислівникові

(якщо головне слово виражене прислівником): **особливо весело, зовсім скоро**

Словосполученнями не бувають

підмет і присудок, тобто граматична основа речення

Посміхнувся ранок

рівноправні слова (коли немає головного й залежного)

Сонце й вітер; читати й обговорювати

фразеологізми

Бити байдики; витрішки продавати

якщо одне зі слів — службова частина мови або частина складеної форми слова

Обабіч дороги; після уроку; найбільш вдалий

Сьогодні
29.11.2023

Вправа 308. Прочитайте текст на с. 122 . Про кого чи про що в ньому йдеться? Відповідь обґрунтуйте. Які мовні одиниці допомогли вам це визначити? Висловіть припущення щодо ролі словосполучень у мові

Ми знаємо їх із дитинства. Їхнє цвірінькання робить веселішим день. Ці маленькі сірі кульки є на кожному подвір'ї й не бояться людей.

Сьогодні
29.11.2023

Вправа 309. Прочитайте подані парами словосполучення. Що вони означають? Чи можна вважати подані пари словосполучень синонімічними? Чому? Виберіть пару словосполучень і з кожним складіть речення. Чи відрізнятимуться ці речення за змістом?

Щоб здобути вищу освіту, потрібно наполегливо працювати. Наполеглива праця - запорука успіху.

Сьогодні
29.11.2023

Вправа 310. Прочитайте виразно текст. Випишіть із нього п'ять словосполучень. Поясніть свій вибір. Яку проблему порушують автори? Чи відчували ви гнів? Що може викликати у вас це почуття? На вашу думку, гніватися — це добре чи погано?

Складне почуття, образливі слова, трохи часу, своєму гнівові, трохи більше.

пахне, як звучить, на що схожий... Напиши листа своєму гнівові: «Привіт, гніве! Мене звати... Якби ти мав колір, то був би... Я помічаю тебе найчастіше, коли... Я хотів би дізнатися про тебе трохи більше...» (С. Сновден, С. Рібер).

Чи є різниця між «розсердитися» і «розгніватися»? У чому? Пригадайте, коли й чому ви гнівалися. Виконайте завдання, сформульоване в останньому абзаці тексту.

Сьогодні
29.11.2023

Вправа 311. Прочитайте речення. Визначте тип за метою висловлювання. Назвіть речення, які містять елементи звинувачення. А які допомагають «стирати мінус — малювати плюс»?

1. Ти завжди спізнюєшся. — Щось трапилось, що ти спізнилася / спізнився?
2. Чому ти не можеш прибрати за собою? — Будь ласка, наведи лад у своїй кімнаті.

Тема уроку корисна тим, що... Найбільше зацікавило завдання... Найскладніше було виконати..., оскільки... Найбільш несподіваним для мене було... Я навчився / навчилася...

Сьогодні
29.11.2023

Вправа 312. Прочитайте, оберіть правильний варіант словосполучень,
складіть із ними речення

Зошит з математики, навчати англійської мови,
пробач мені, дякую вам, вирушити в далеку путь.

Сьогодні
29.11.2023

Домашнє завдання

Виконайте вправу 313 електронна версія – I
завдання (визначити вид, позначити
головне+залешне слова)

Підручник: вправа 273 – I завдання (визначити
вид, позначити головне+залешне слова).

Вивчити теорію на стор. 104.

Сьогодні
29.11.2023

Рефлексія «5 пальців»

Яким був мій
фізичний стан?

